

Locuinta Redactorului
si
Cabinetaria Redactiunii
e in
Strata Moreilor Nr. 18.

Scrierile nefrancate nu se voru
primi decat numai de la coresponden-
tii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii trimisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literar, comercial si economic.

Va esî Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pentru Tofaleni.

I. On. D. Demetru Fogaras si sen. ni tramite spre publicare urmatoria colecta, ce s'a facut prin statuintia lui Ladislau Popu, jude cerc., pentru ajutorarea celor 300 suflete nenorocite din Tofaleu si s'a transmis la comitetul respectiv din Tergul Muresului: Ladislau Popu, jude cerc., in Cristioru 4 fl.; Josifu Piciu notariu com. in Bradu 2 fl.; Simu Militonu jude com. in Bradu 2 fl.; Stefanu Szakats, notariu com. in Cristioru 1 fl.; Ioanu Leoh parou in Blasieni 1 fl.; Stefanu Verzariu jude com. in Dupa-Petra 1 fl.; Ilos Ursu jude com. in Stanis'a 1 fl.; Ionu Marcu jude com. in Bucesi 50 cr.; Toderu Clesiu jude com. in Mesteacanu 1 fl.; Georgiu Luptea, jude com. in Valea-Bradu 1 fl.; Ignatius Fejér jude com. in Cristioru 1 fl.; Omete Janes jude com. in Seratiu 50 cr.; Moise Cioanu parou in Blasieni (Valea-Plaiu) 1 fl.; Avramu Craciun parou in Stanis'a 1 fl.; Avramu Craciun parou in Stanis'a-Valea-Satu 1 fl.; Joanu Gligor parou in Dupa-Petra-Valea-Satu 1 fl.; Davidu Stiavu not. com. in Bucesi 1 fl.; Mateiu Costanu jude com. in Zdraptiu 1 fl.; Petru Simedria jude com. in Blasieni 2 fl.; Ioane Ungu diurnistu in Cristioru 1 fl.; Nic. Simulescu jude com. in Mihaleni 50 cr.; mai multi locuitorii economi din Mesteacanu 3 fl. 30 cr.; din Valea-Bradu 5 fl. 50 cr.; Comuna Blasieni 10 fl. 80 cr.; Com. Mihaleni 2 fl. 40 cr.; com. Bradu 6 fl. 10 cr.; com. Dupa-Petra 6 fl.; com. Stanis'a 5 fl.; com. Vac'a 5 fl. 70 cr.; Ioanu Manea parou in Vac'a 2 fl.; J. Looos not. com. in Vac'a fl.; Anna Luptea economu in Vac'a 40 cr.; Petru Manea economu in Vac'a 20 cr.; Nic. Rusu economu in Vac'a 70 cr.; summa totala 74 fl. 60 cr. v. a.

II. Prin statuintia lui V. Tergoveti, invetitoriu in Siciu, s'a adunat pre sem'a Tofalenilor urmatoare contributii maranomose: Petru Dragosiu parou rom. gr. cat. 1 fl. 35 cr.; Vasiliu Tergoveti 1 fl.; Pelagia Tergoveti nasc. Sigmiranu, invetatoresa, 45 cr.; Teodoru Boldutiu jude com. 1 fl.; Mihai Cordisiu economu 1 fl.; Georgiu Flore Pasica economu 1 fl.; Iosifu Rusu economu 20 cr.; Dem. Geti economu 20 cr.; Cost. Geti economu 10 cr.; Gavrieli Chisiu curatoru prim. 40 cr.; Gavrieli Dobanu econ. 40 cr.; Stefanu Hendea, econ. 10 cr.; Gavr. Pasica alu Pintei, 16 cr.; Ionu Cordisiu alu Costei 9 cr.; la oalta, substragundu-se speselo postali, 7 fl. 20 cr. v. a. Se voru tramite la locul menit.

Projectul de lege pentru organisarea municipiilor.

II.

(L. I.) Dupa ce demonstraramu in numerulu trecutu, ca municipiile seu jurisdicțiunile din Ungaria, pana la anulu 1848, erau, — celu putienu in sensu aristocratic, — nisce institutiuni poternice constitutiunali, provediute cu drepturi emininti de autonomia cea mai ampla, si ca legislatiunea reformatoria din an. 1847/8 a suscepitu, in privintia organisarei definitive a municipiilor si jurisdicțiunilor, in articlulu XVI. principiul: ca institutiunile comitatense au de a se reforma si organisă pre basea representatiunei poporului, adeca pre basea democrafei, sustinendu-li-se tote acele drepturi autonome, cari se mai potu exercita si mai potu susta pre langa regimulu parlamentarui, si dupa ce aretaramu, si din punctulu nostru de vedere natiunalu, ca institutiunile municipali, in form'a loru de asta-di, carea nu este decat unu mixtum compromisitum fierut si decoptu prin multe influintie si impregiurari nu numai contrarie, ci suprematisorie, ba chiaru malitiose, — nu potu se multumesca nece decat interesele nostre natiunali, ba nece cele locali, ca-ci pre candu de una parte, in representatiunea comitatelor natiunalitatile sunt paralizate de totu feliulu de eleninte si dispusetiuni contrarie desvoltarei loru, asie ca nece ca mai potu resufla: pre atunci de alta parte, nu li se da nece chiaru cea mai debila garantie, ca interesele loru particulari se voru administră prin cutare guvernare blanda si populare, — noi romanii amu ave, din capulu locului, celu

mai mare motivu de a ne bucură, daca guvernului tieri, prin ministrul său de interne, ar' voia a organiză municipiile din tiera, preste totu, pre basea principiului representatiunei poporului, de ora ce acestu principiu e si alu nostru strabunu, si de ora ce nece unu poporu din Ungaria nu astepta cu mai mare sete drepturi de autonomia, populari si liberali, decat poporul romanu, preste care trecera secole intrege de subjugare si care, in secolul alu XIX-le, secolul luminei si alu libertatii, s'ar' sentit fericit daca i-s'ar' reda drepturile sale originarie, sub a caroru egida ar' poté repară mereu, prin poterea sa propria, tote scaderile starii sale sociali, carea nu din vin'a sa propria, nece pentru ca poporul romanu n'ar' fi dora aptu spie una desvoltare mai rapede, ci numai, — si acésta o potemu spule francu, — prin influintie straine si inimice desvoltarei sale, a ajunsu acum se fia deplorabila si, Domnedieu scie, nu va deveni canduva si desperata.

Inse, ce se vedem si ce se audim?

Guvernul, in projectul seu pentru organisarea municipiilor, s'a abatutu de totu de la principiul enunciatu prin legislatiune in anulu 1848; de la principiul, pre care totu magiarulu si tote diurnalele loru lu buciu in lumea larga: ca ei voiescu democratia pura, ei voiescu representatiunea poporului in tote, ei, numai ei, voiescu a multumii natiunalitatil, pre sororile loru dulci din patria, nu prin nisce paragrafi de lege de natiunalitate, — ce'a ce n'ar' poté indestul fi decat pre bircoati, pre omenii absolutismului, si ce'a ce n'ar' insemnă alta decat a crea totu atâtea mormane fără victie, fără spiritu, — ci prin institutiuni liberali, democratice si moderne, prin institutiuni civilisatiunii, prin latfrea libertatei civili, si, Domnedieu scie, prin mai ce!

Éta dara, Dnuu ministru Raja ne rni pre-sinta projectul seu de organisarea jurisdicțiunilor, in 94 de paragrafi, destui la numeru, atat pentru a intarî catu si pentru a sterge tote drepturile municipiiali.

Să cautam acum, in genere, ce insemnă organizarea municipiilor, dupa projectul lui ministru Raja ne r.

In acésta privintia ar' trebu se lasam, ca se vorbesca numai projectul insu-si, fiindu convinsu ca, daca ori-cine, — care mai posiede ce-va sentiu democraticu, — i ar' audit primulu cuventu, si ar' siupă numai decat urechile cu ambele palme, ca se nu fia silitu a audit maltratarea si tăcirea la pamant a totu ce se poate numi principiu democraticu si spiritu liberalu; noi inse, luandu-ni de detorintia a face cunoscuta, ori si cum, esint'a acestui projectu, suntemu nevoiti a ne ocupă putientul de dinsulu, cu atat mai vertosu, ca-ci credem ca publicul nostru cetitoriu inca lu va fi frundiaru in originalu, celu putienu din euriositate, avendu totodata ocaziunea d'a nu se poté mira in destulu de decadint'a liberalismului guvernului magiaru.

Inainte de tote inse, aflam cu cale a reflectă, ca si acestu projectu, asemenea celoru-l-alte proiecte ministeriali, este recomandatu corpului legislativu prin una espunere seu motivare, carea inse, in unu modu neusitat, este mai atat de lunga ca insu-si projectulu, ce'a ce, daca amu voi se fium malitiosi, ne ar' constringe se dicem: că marfa rea, ca se aiba incatutu-vă cautare si trecere, trebue se fia multu si tare recomandata.

Domnulu ministru, in motivările sale, recunosc de locu la inceputu, ca cestiunea, de carea se occupa projectul seu, este de totu grea ca-ci, dfce Dsa, este vorba, ca autonomia municipale de pana acum se se assimileze cu guvernarea parlamentaria si respundietoria. E ca, ai totu dreptulu, Dlu ministru; cestiunea este grea ca-ci, nu incapa indoiala, autonomia municipale trebue assimilata cu guvernarea parlamentaria; inse logic'a sanetosa nu poate trage nece decat din acésta propusetiune consecint'a, ca trebue nesmintit u se abati de la principiul democraticu, de la representatiunea poporului, si se puni in vietia principie condamnate de tota lumea democratica si adoptate numai

Prețul de prenumeratînă:	
Pre trei luni	3 fl. v. a.
Pre siese lune	6 " "
Pre anul întregu	12 " "
Pentru România:	
prea. întregu 30 Fr. = 30 Lei n.	
" 6 lune 15 " = 15 "	
" 3 — 8 " = 8 "	
Pentru inscripții:	
10 cr. de linia, si 30 cr. tașa timbră pentru fiecare publicație separat. In locul deschis:	20 cr. de linia.
Un exemplar costa 10 cr.	

de regimele absolutismului, aristocratismului si ale centralisatiunii, precum se va face la noi; ca-ci atunci, de a buna sema, singuru ti-ai facut cestiunea asié de grea si, in consecintele deslegarei sale, ea va deveni, credem noi, multu mai grea.

Inse noé ni vine la socotela a mai crede că, declarandu problema sa de grea, Dlu ministru ascunde de totu alta-ce in cugetul său, ce'a ce inse ese d'intre sîrele projectului său tomai asié la lumina, ca treb'a celui-a ce voia se vinda mătia in sacu: tote i mergeau bine, numai ghiarele mătiei i-au stricatu tărgul. Onore dara sinceritate directe si indirekte! că-ci se aflara destule organe guverniale, cari ni spunu pre facia, că Dlu ministru a trebuitu nesmintit u se asude multu si lungu, pana ce compuse in 94 paragrafi projectul seu de lege celu greu, prin care se statoresce supremafa si domnirea magiarismului preste tote cele-lalte natiunalitati din tiera, si că ar' fi fostu orb'a cea mai intunecata din partea guvernului, daca s'ar' fi tienutu mortisii de institutiuni democratice si liberali, cari aru radică, aru cultivă, aru ferică si pre cele-lalte natiuni, spre detrimentul magiarismului, etc., etc., tote in logica minunata!

Scimus si suntenu dedai a respectă convictiunile fia-carui a; dar' ierte-ne ori-cine, fia chiaru ministru omnipotentu, se-i spunem si noi pre fatia, ca legea trebue se aiba base morale ca-ci, daca nu o are, inceta d'a fi considerata de lege umana, ea devine atunci numai una masura simpla, carea nu poate ave mai multa valoare decat cata i intinde poterea bruta si nepotisimul; deci, petrunsi de acésta convictiune, suntemu constrinsi a declară projectulu de lege de sub cestiune, — din cauza ca, precum se buciu prin diuariele semioficiose, organizarea jurisdicțiunilor in forma projectata are de scopu: suprematisarea natiunalitatilor si egemonia magiarismului, c'e ce nu se demintiesce de catra nece unu diurnal guvernamentalu, — din acésta causa, dicem, suntemu constrinsi a declară projectulu de lege alu ministrului de interne, in terminii cei mai blandi, de unu opu immoralu, in sensulu strinsu alu cuventului.

Că aceste organe vorbesu ele ore adeverulu, său că numai blecatescu, dupa datina, si că ore voiescu ele si guvernul magiaru a constringe pre omenii loru prin una lovitura indirecta, ca se se faca instrumente orbe si muite spre unu altu scopu, că adeca se se introduca in guvernarea si administrarea tieri una centralisatiune perfecta, egale eu omnipotint'a ministeriale, ce'a ce se afia, fără indoiala, in projectulu de lege, — nu vomu discută, pentru ca pre acestu terenu ne amu abate pre departe, si, in fine, amu ajunge si aci la resultatulu forte naturalu, ca centralisatiunea si omnipotint'a ministeriale sunt indreptate, in prim'a linea, contra intereselor si desvoltarei natiunalitatilor nemagiare.

Nu vomu cerca mai departe nece ace'a că atunci candu Dlu ministru, — motivandu disputetiunea projectului său, prin carea se introduce in comitatul representatiunea dupa dreptulu său, mai bine, dupa nedreptulu virulu, — se exprime, că a-ésta o pretindu correlatiunile specifice ale Ungariei, intielesu-a elu ore natiunalitatile său ba? pentru că aceste correlatiuni se potu pricepe si in susu si in diosu. Dlu ministru facea mai bine, dupa parerea nostra, daca ni spunea francu si chiaru, cari sunt aceste correlatiuni inspaimantatoare, ca se nu ni dă ansa la espliatiuni sinistre, că-ci, vedi, lumea intrega cugeta, ca sub espresejunea ministrului: „relatiuni specifici” nu se potu intielege decat natiunalitatile nemagiare, ba noi mai adau-gem inca correlatiunile cele in susu său in latrare, din colo de Leit'a catra Vien'a, unde, tocmai ca si la noi, mereu-mereu se centralizeaza tote poterile in manele ministeriului, se suprematiseza totu ce nu e austro-germanu si se stergu drepturile autonomice si istorice nu a le comitatelor, că-ci nu le au de felu, ci ale provinciilor negermane. Inse tote aceste combinatiuni aru trece preste

marginile sujetului nostru; în acăsta privindu facă si fia care concluziunile sale. D'in parte-ne, revenindu la tem'a nostra stricta, vomu cerea a discută in numerulu viitoru esint'a său meritulu projectului de lege, tractandu-lu si in specialu.

Consecintie.

Diariul „Albin'a“ finesce articolul său: *Liberitatea bisericelor în Ungaria și în partile ce își anessa*, publicat în Nr. său 43, astfel: „Natiunea româna are două biserice. Binele nostru cere să existe amendouă, și amendouă românește. Numai fiind dăoue, se poate incinge o rivalitate nobila între ele pre către a desvoltare i moralis și în teatru și în națiune și românești. Avem lipsa de această rivalitate, pentru că dinsă accelerarea (înțelesă, grăboșă) mersulu.“

Ce' ce este justu in aceste linee, este că națiunea româna are două biserice, adică ună greco-orientale, ce-a-l-alta greco-catolică. Era d'in cele-lalte ratiocinamente a le diariului „Albin'a“, trebue să tragim nesimilitudinile următoarele consecințe: că este mai bine, daca una națiune are două convingeri religioase decât ună, și, prin urmare, daca este despăgubită in două parti, pre orice teren (căci nu se simu, pentru ce să se face exceptiune pre terenul baserecescu); că strainii ni au voiu binele candu, pre terenul baserecescu, ni-a desbinută in două laturi; că, daca: „numai fiind două baserece românești, se poate incinge o rivalitate nobila între ele pre calea desvoltării morali și intelectuali a națiunei românești“: apoi urmează că, fiindu trei, patru, cinci, siese, siepte, optu baserece românești, să' incinge una rivalitate să mai nobila între ele pre calea desvoltării morali și intelectuali a națiunei românești; că, atunci, această rivalitate, de totu nobila, ar' acceleră și mai tare progresul nostru; că, în fine, să avem grige, ca cineva să nu îi rapescă binele și fericirea de a fi desbinută in două baserece, căci atunci nu ar' mai fi ri-

valitate nobila între noi, ci că, d'in contra, să ne neștimu a ne desbină înca in vre-o diece baserece, căci atunci rivalitatea între noi ar' deveni multu mai nobila, și progresul nostru ar' fi accelerat de diece ori mai multu.

Eca unu dinariu romanu, care sustine pre facia, căci nu credem să o pota face să in ascunsu, că principiul „d i v i d e“ aplică la națiunea româna, este unu bine; că rivalitatea nobila între noi nu se poate nasce decât numai având două baserece; că, dacă amu fi intr-unii in una singura basereca, această ar fi unu reu pentru noi, căci in acestu casu celu multu amu pot să stagnăm, dar' să înaintăm, nece vorba; éca, in fine, unu diurnal român care, sub pretestul de „rivalitate nobila“, sternesce sentimentul desbinării religiose in sinulu națiunei române. Ce? diariul „Albin'a“ se departă chiaru si de spiritul evangeliului, care voiesce armonia, concilierea, concordia fratiesca, er' nece decât desbinarea, disoluția si discordia, producute ale „rivalitatii nobile“ a diariului „Albin'a.“

Intr'adeveru, diariul „Albin'a“ ne invetia la unu miserabil bine, la una miserabilă rivalitate, la una miserabilă a celei rare a mersului nostru: noi ni întorcem facia cu indignație de la aceste principii periculoase si funeste pentru consolidarea noastră națiunala. Nece că pricepem motivul pentru care „Albin'a“ afirma că: „Binele nostru cere, ca să avem două baserece“, daca numai n'a voiu să se lingusise a cui-va. Inse este ore cuvintiosu, ca unu diurnal român să se lingusise pre contă desbinării noastre religiose si pre contă unei rivalități nobile (!), ce ar' purcede d'in această desbinare care, după „Albin'a“, este recerută de binele națiunii noastre? O! „Albin'a“ care voiesce „rivalitate nobila“ dă atunci, că binele nostru cere, că tote seetele nenumerate ale aranilor, nestorienilor, anabaptistilor, monoteletilor, quaekilor, hussitilor, nazarenilor, sabatarilor, — si tote altele căte nu ni vinu in minte. — să există in sinulu națiunei române, căci atunci „rivalitatea nobila“ ce o doresc, ar' avea unu

teren mai largu, ca să incinge mai tare și să acceleră mersulu nostru către ea mai sigură pe ratiune, tientă „rivalitatii nobile“ a tale!

Ionu Porutiu.

Dogm'a infallibilității și beserică romana de ritulu greco-catolicu.

(O) Alea jacta est. Intru adeveru pap'a n'a gămitu cu infallibilitatea sa, si să vedi minune: că nu a potut succede lui Grigoriu VII, eandominia chiaru si preste imperati cei mai poternici, să fia rezervat lui Piu alu IX, a o realizat acum'a, candu tote poporele lupta, mai multu să mai putien, pentru libertate, carei-a, precum să vede, nu-i este permisă a se incuibă in Vaticanu. Si ore pentru ce? De siguru, nu pentru că domacesei-a iar' lipsi fructele beneficiori si salutarie, nu; ei alt'a este buba carea neliniștescă pre santă sa pap'a Piu alu IX si pre sanctii parinti Domnirea, si era domnirea, această tulbura pacea liniscea si anima sanctului parinte; ea lu face să caute si in venitoriu, daca voiesce să fia si dinsul inspirat intre sanctii cei multi, adorati de tote poporele; ea lu indemnă a pasă mai energetic, respective a luă in mana toagulu spre a invetă turma sa blandetia, si a nu o lasă să fia sedusa si imprasciata de lupii rapitori; ea i sioptesce cu cuvinte dulci si farmecatorie că, daca nu se va pune stavila desvoltării libere a poporelor, va fi alungata de pre tronulu d'in Vaticanu, că ei venindu poporele la consciintia de sine, nu se vor mai lasă să fia mănuite cu maciucă la limanul fericirei, ci si voru crea-o ele inse-le.

Si ce să vedi? Aceste siopte magulitorie avura rezultatul loru, căci Piu alu IX, incunjurat de gloria vechilor pontifici, exprimă cuvântul finale: „Voiu să fiu infallibilu“ si această a fostu suficiente, pentru ca conciliul, la poruncă marei lui său magistrului, să pasiesca la grandiosa si meritoria opera, carea, intru adeveru, i-va servit numai spre rustine si batu jocura, era pre poporele va implé cu ingrijire pentru desvoltarea si veniturii loru.

de impresiuni său de miscări, de aceea nu se poate susține singur si adesea ametișca de slabiciune.

Rari sunt acei incepatori cari in primele dile ale fumatului să nu fi si varsatu. Fumul lucreaza asupra nervilor plamanului, adică asupra nervilor vagi, cari apoi transmit impresiunile stomacului. Efectul contrar se intimplă, candu doctorul dandu unu vomitul (substantia care determină varsatura), determină esirea materialelor gramadite in plămăni său in vesiculele lui, numite bronșii. Tote aceste accidente provin d'in această, că una parte d'in nervii noștri, numiti involuntari, română fară conductorul loru, crecerile sub acțiunea nicotinei, de aceea abie si indeplinește missiunea loru, pâna ce, in fine, rein torsu la sine, conductorul reie cărmă momentanu lasata.

Nicotismul chronicu. Acțiunea exercitată de tutanu in timpu indelungat, determină accidente cari se produc la epoci nedeterminate; astu-felu schimbarea de vietia său de regim, o bala ore-care va desceptă acțiunea nicotinei, care s'a gramadit in tote părțile corpului ca intr'unu magazinu si care nu este la ivela de cătu candu acestu magazinu să implină. Astu felu dr. Morin, citat de autoru, analisandu plămăni si ficatul unui omu mortu, in etate de 70 ani, care prisase pâna in cele din urma momente ale vietiei sale, a grasit u substantia, care nu era altu ceva de cătu nicotine său esențială de tutanu. Fumandu său prisandu, gramadimă această substantia fără nici unu profitu. Dâmu astăzi unui mimicu care va fi stapanul nostru, si care la unu momentu datu si va manifestă asupra-ne acțiunea sa veninosa.

Esperiențe efectuate asupra a trei câini nutriti cu alimente amestecate cu tabacu, au arătat, in modul celu mai claru, experimentatorului, sfirul de efecte studiate asupra omului. Mai întâi circulația se activă, in urma se faceă mai incetu, mergându slabindu-se; digesțiunea si respirația se faceau cu mare anevoiție. Gură si inghitirea (pharynxul) erau atât de uscate, in cătu animalul nu mai poate nici inghiți. Gingile erau chiare atacate; dintii se elatină si cadeau precum de asemenea si perii. Pleoapele se inflamara in atât, in cătu lumină era necontenită acoperita cu materie secretate de dinspre.

Brigită M. morarăsa, observată de dr. le Briet, se mară de două ori, si avu cinci copii; unul d'in ei, acelă pre care numălu iubea mai multu, mori. D'in această perdere ramase neconsolata; spre a goni această întristare si a dă o alta direcție ideilor sale, cari necontenită o reportau către acelu-si lucru, ultimele momente ale fiului său, imprezentându astu-felu nisice suveniri totu-de-ună triste, de cari omulu se desparte anevoia, contractă obiceiul tutunului; lu fumă, lu prisă său mestecă, ca marina și, după cum i venia. Costul acestui obicei era de două lei nuoi pre luna. La sosirea doctorului, această nen-

rociu, care usase de tutanu patieni timpu, era într-o stare anevoie de desceris; vocea i-era stinsă; anima abie batea, vederea i-era stinsă si inghitirea i-era imposibile; abie respiră; tote organele erau adormite sub influența tutunului; in fine moarte sosi. Candu tutunul este absorbit in mare cantitate, efectele sale sunt fatale.

Daca pre langa cele-lalte inconveniente ale fumatului, nu amu consideră de cătu efectele ce produce asupra glandelor salivare si asupra membranei mucoase, care captusește interiorul guri, activandu esirea salivă (scupatul), pre care fumatorul o arană intru unu chipu monotonu si deasăreabilu, daca, deu, nu ar rezulta de cătu acestu obiceiu urit, ar' fi de agiușu să desguste pre ori ce fumatoru. Adesea inflamatiunea de la gingie se comunica si la urechi; de aci o sensibilitate extraordinară a acestui organu si o predispoziție, a reei la cea mai mică schimbare de temperatură.

Pre buza de josu si la basă năriu, naseu, de multe ori, nisice bube pre cari doctorii le numescu epiteleoma său cancer (schiroz) alu buzelor. Ele provin d'in caldură necontenita la care sunt supuse buzelor si mai cu seamă, d'in presiunea necontenita a buzei de josu asupra arcadei dintilor, de aceea numai această d'in urma este efectata. Unu doctoru d'in Barcelonă, operat de unu medicu francez Buisson, declară, că bubele de la năriile nu aveau alta origine, de cătu obiceiul ce avea de a scote fumul pre nasu. Femeile fumează multu mai putien ca barbati, de acă d'in 70 casuri de epiteleoma ale buzei de josu, siese numai s'a observat la femei. De la nări inflamatiunea se intinde si la ochi, afectandu intru unu mod sensibilu vederea fumatorului.

Nu vomu mai vorbi, dice dr. Blatin, de cătu întrăcatu de inflamatiunea gingielor, care se eterniza sub influența tutunului; de dinti desgradinăti, murdari si negri, cari se macina prin bucatiele cu miroso displacutu; nici de aceea resuflare urită, de tota acea gura in fine, adeverat focariu nesuferit, care face d'in fumatoru si mai alesu d'in mestecatorul de tutun o flutu respingătoria.

Tu'sa cea seca, său hem cum o numescu Englez, cari se observă la fumator, si care provine d'in trebuința de a spectora o salivă ce nu există; ragusieală ce au demanțat fumatorii si care se continua de multe ori si preste dă, nu sunt ore, după cum o crede dr. Laycock, unu efectu alu bôlei laringelui (organul vocei), provenită d'in abuzul de tutunu, mai alesu că nu se observă de cătu la fumator. Omulu devine sclavul acestui obicei; caracterul său se resente de d'insulă; lipsă unei tigari nu neastimpăra, lu neliniștescă; unii credu chiaru, că fumatul tiene locu si de mancare. Atât de multu este

*) Vedi Nr. 43 alu „Fed.“

Asié dara dogm'a infallibilitatii este pusa la ordinea dilei si santi parinti tieni, in sudoreca faciei loru, vorbiri cari de cari mai iesuitice, nesuindu-se a documenta, ce siervit'u bunn si salutaru vorn aduce ei omenimei, aruncandu-o de nou in catenele despotismului beserecescu, pentru ca estu modu desemnandu-i cireculu de miscare si activitate, se o pota teref dupa sine.

Romanulu dice, că nu există reu, care să nu si aiba si partea sa cea buna si intru adeveru, acésta nu se poate nega; că-ci pre-candu contrarii desvoltarui libere si inimicu omenimei amenintau cu perire, si nimicire fundamentele pre care salvatoriulu lumii si alu omenimei si-a intemeiatu besereca sa, dico, precandu acesti omeni feroci si despoti s'au fostu conjuratu contra caritatii, iubirei si blandetiei omenesci, amenintandu cu totu feliulu de censure pre acci-a, cari aru euteză a li se opune, atunci se ivira, printre norii cei negri si anuiciatori de fortune grele, nescce luceferi, a caroru-a lumina petrunse pâna in cele mai departate anghiuiri ale lumii, vestindu omenimei, că ea nu este isolata facia de uneltrile contrariloru se. Acesti luceferi, acesti amici ai caritatii si iubirei omenesci, acesti binevoitori ai omenin ei si desvoltarui sale libere sunt opusenue conciliului din Rom'a, sunt adeverati reprezentanti si membri ai omenimei. Cine nu cunoase si cui nu i-a venit la audiu abnegatiunea si marca resolutiune a lui Stroessner, episcopulu din Diaconu, si a episcopului din Orléans, Dupanlu, manifestate in conciliul din Rom'a, in midilocul coloru mai mari inimici ai umanitatii si deminitatii omenesci? Cine nu a audat de logic'a si poterea argumintelor cu cari acesti bravi anteluptatori beserecesci au combatutu si combatu monstruos'a ideea a infallibilitatii? Intrebati chiaru si pre cele mai departate popore din desertele Africei, din muntii Asiei, intrebati chiaru si pre negrii Americei si pre fiii Mec sieului, si ei vi voru esprinde cu superbia numele acestor luceferi neperitori.

Dreptu ace'sa, fiindu pre cunoaseni acesti barbati nu numai la Romanii ci si la tote poporile

d'in lume, de asta data nu ne vomu ocupă de faptele si vorbirile loru, prin cari protestara, in multe umanitatii si alu institutiunilor besericesei, contra despotismului ruginitu alu unui moritoriu, ei mentiunandu, că sub flamur'a luptei umanitarie si a libertatii eugentului vedem in-sratu mai multi capi beserecesci precum: arciepiscopii din Viena, Praga, Parisu, Antioch'a, Tuam, si alti mai multi episcopi si arciepiscopi, cu bucuria luam actu, că intre membrii opusenue vedem si pre Prea Santele loru episcopulu Oradei-Mari, Iosif Papp Szilagyi si pre arciepiscopulu si metropolitulu romanu de Alba-Iulia, dr. Ioanu Vanea. Ni pare forte reu, că nu potem publica vorbirile acestor capi si beserecesci romane gr. cat. că-ci, gracia uneltrilor iesuitilor, forte putien se stracura in sala consultarilor. Ace'a ce scim este, că ambii capi beserecesci au vorbitu contra infallibilitatii. Celu d'autant cu resvera, era P. S. S. Vanea sinceru si din anim'a poporului. A nume, P. S. S. Ioanu Vanea spuse franco, că numai una parte neinsemnata a natiunei romane din Ungaria si Transilvania profeseza regea greco-catolica, si că, daca se va enunciá dogm'a infallibilitatii, Prea Sfant'a sa vede pericolata uniunea cu besereca Romei. Estu modu a vorbitu pastorilu romanu, si cu dinsulu a vorbita natiunea romana de regea gr. cat.

Inse se nu creda nimene, că dora lupta opusenue va avea rezultatul dorit, nu; d'in contra, preste putien lumea se va tredfi cu una a optu-a minune, carea de asta-data nu va fi produsa neci de Semiramide, neci de alti farmecatori, ci de capulu beserecesci din Rom'a, de pap'a Pius IX, proclamandu-se infallibilu. Si ce va se dica infallibilitatea. Neci mai multu neci mai putien, decat uce a conciliul alu 20-lea restaura-natura cu totul besereca catolicea de pâna acum'a si că in locul unde triuneloru sale are se pasie se că vointia ne restringa a papaei. Ce'a ce ordineaza pap'a e dogma; este destulu daca elu dice: „Asié mi-place.“ Libertatea conșintiei va fi, dupa conceptului papaei „stupiditate nebuna“ si libertatea pressei „superstitione pestilenta.“

Credem a fi superfluu se inscrâmu tote pericolele căte resulta din acésta dogma monstruosa pentru besereca nostra de regea gr. cat., ei fiind permisul a mentiună, că Romanii greco-catolici au una besereca natiunale ca si cei de regea greco orientale, si fiindu lovita un'a, este atacata si ce-a-lalta, cu alte cuvinte, lovindu in besereca, e atacata nationalitatea. Pote, chiaru acestu pericolu ne va convinge, că n'a fostu si că nu este nece unu bine pentru natiunea romana, ca se aiba doue baserie.

(Bibliografia) „La Transilvanie et son union forcée avec la Hongrie“ este titlulu unei brosurile, aparuta in limb'a francesa, la Parisu. Domnulu Perietiianu Buzeu este autorulu acestei brosuri, carea face cunoasuta cestiuinea Transilvaniei intregei lumi civilizate, si mai vertosu fratilor nostri francezi, intre cari putieni sunt cari se aiba ce-va cunoasintie basate despre starea nostra, adeca a Romanilor de sub sceptrulu absburgie. Inse intre tote provinciele austriace, locuite de coloniele divului Traianu, nece un'a nu este astazi mai nefericita, mai maltratata si mai asuprita decat Transilvania carea, pana in an. 1848, a fostu victim'a aristocratiei magiare; dreptu că căte va radie de sperantia surideau romanilor transilvaniani in urm'a revolutiunei carea erupse in anulu memoratu, inse prin centralizarea vienesa, Transilvania deveni noua victimă nemtilor, cari de la 1850 pana la 1860 o inundara ca locușele; urmă in 1863/4 diet'a din Sabiu carea, — fia dinsu intre patru ochi, — nu face pre multa onore mandatarilor romani de atunci, că-ci ei nu se ingrigira nece de intregitatea tierei loru, nece de instructiunea publica a poporului romanu, nece de garantile necesarie pentru sustinerea autonomiei acestei tiere, pentru carea s'a versatu asta sangue romanu, — inse chiaru si acésta dieta, timida si fara neci una energie, — că se nu ducemai multu, — fu dissolvita in modu arbitriu, si romanii, majoritatea preponderanta a acestei

ocupata imaginea fumatorului de obiectul său de predilecție, in cătu s'a vediutu exemple ca, in incendie mari, fumatorulu să-si scota mai antâi tincheo'a cu totu si combacala.

Nu voiu uită nici odata, dice Forget (Dictionarul de medicina), acelu marinarii dupa bastimentul Antigona care veni la mine pentru o dorere de gât. Vodiu dupa umflatur'a obrazului că mesteca ce-va: Cum, i-disce, te dore gâtul si mai mesteci tutunu!) Majorule, respusnele, de trei dile nu mai am tutunu! Si in acelui a si timpu scose din gât' sa unu siomoiogu de căti gudronu. Lacrimile din ochi săi immuniara si pre ai mei, si împartii cu dinsulu putinutu tutunu ce mai aveam. — Un altu exemplu: La 1831, aproape de orasul Saint-Etienne, o mra de carbuni de pamentu fu inundata; peptu lucratori se refugiara in catulu de susu alu minei, si se sipte dile nu au avutu altu patruientu de cătu apele pantofiloru pre care le au rosu. Cându estea din tina, in locu de supa ce li se prezinta, unul din lucrați declară, că de tutunu are mai multu focu, era nu de nucere.

Angina de peptu lovesce mai multu pre barbati de pre femei; din 88 casuri observate de sir John Forbes, si din 67 observate de Dr. Sartigue, primul a pata 80 barbati era secundula 60 afectati de acésta malu; era femei 7 sau 8.

Fumatul provoca chiaru astmulu; autorulu citeaza unu oficiu, care fu tamaduitu de acésta suferinta, prin supresunea fumatului. Accesele astmului se repetu mai cu séma candu oficiului stă multu in cainea, in acea atmosfera compusa numai, dupa cum se vede, de fumu de tutunu.

Doctorulu Legrand du Saulle, citatu in uvragiul ce ocupa, explica forte bine multimea casurilor de constriu cerebrale, cari se intempla mai cu séma iernă si mai desu la barbati decat la femei. La acésta epoca a moli, adunările barbatilor la unu locu sunt mai numeroase; cafelele sunt mai multu frecuente, priu urmare, cantitatea de tutunu absorbitu este mai mare. Efectele nocivelor sunt si mai grave. Acelua-si doctor, intr'unu monografie presintatu Academie de Sciintie din Parisu, că dupa 5 sau 6 ani de frequentare a cafelelor, ceputu a se ivi primele simtome de inveninare de tutunu.

De multe ori, voindu se alinamu o dorere fizica seu orală prin ajutoriulu tutunului, seu se gonimu visce idee si de apesa, obtienemu alte rezultate. Ideele vinu forte, concepiunea devine dificila si memor'a se slabesc. Ca cum dice D. V. Meunier, savantulu redactore alu monografie „Cosmos“: cea ce ar trebui se determine pre

toti omeni de bine a da sprijinul loru celor cari lupta contra abusului de tutunu, este starea mintala a acelui care fumeaza. Nici unu fumatoru capabile de a se observa pe sine, nu pota avea vreuna inimocela despre acésta; va recunoscere, de e sinceru, că tutunul i-a creatu o natura noua, inclinata mai multu la visuri de cătu la lucru. Pote ore o substantia, care lucreaza asupr'a creierului, se se respondeaza atat de multu, fara ca spiritul publicu se nu se resenta?... Nu potu se me lipsescu de pipa seu tigara, fara ca lipsa loru se nu-mi faca lucru anevoieosu seu imposibilu. In fine, D. V. Meunier reesi a se scapa de acestu obiceiu, care de doue-dieci ani lu tinea sub jugul său.

Abatele Moigno (cunoscutu celor cari se occupa cu sciintele positive), avea obiceiul de a prisă 20—25 grame tabacu pre di. Dupa căteva timpu observa asupr'a iu memor'i a nu numai in presentu, dar' chiaru pentru lucrarile trecente i se slabesc. Cum amu invetiatu mai multe limbe prin radacinole loru in numeru de 1200 sau 1300, mi-eră lesne de vediutu, că pre fia-care di o multime de aceste radicale, fugau din comor'a unde le gramadisem pâna se facu apel la ele.... dictiunaru mi-devenia din ce in ce mai trebuinciosu. Spaimen tatu de acésta scadere luau, la 1 Sept. 1861, la 10 ore demanet'a, resolutiunea de a renun i si la tabacu si la tigara, pre care o fumam in secretu de doue sau trei ori pre di.... Aproape 6 ani au trecutu, fara ca cea mai mica cantitate de acestu prafu uritosu (tabacu) se fi atinsu nările mele, fara ca o singura suflare de fumu de tutunu se fi esitut din buzele mele, si potu afirma, că voiu stă fidelu, pana la moarte, resolutiunei ce amu luau. De atunci memor'i a capetatu tota avutia si sensibilitatea de care e capabila.

Daca tutunulu lucreaza astu-felu asupr'a memoriei, nu este indiferinte si a supra coloru-l-alte facultati; elu produce derangiarea loru seu nebuni'a; éta ce ne spune dr. Jolly:

Nu se mai pota nimene indoib de partea ce are tutunulu la desvoltarea alientiunei (nebunie), cunoscuta intr'unu modu vagu sub numele de paralisia generala seu progresiva etc., care de căti-va ani se immultiesce ne-contenit. Éta dupa DD. Guislani si Hagon, medici belgiani, statistic'a urmatoria, carea ni aréta numerul alienatilor crescandu cu cantitatatea consumata de tutunu: Dela 1818—1830 venitulu tutunului a fostu de fr. 28,000,000, erau 8000 alienati

in 1858 erau fr. 30,000,000, alienati, 10,000
— 1842 — 80,000,000, — 15,000
— 1851 — 120,000,000, — 22,000
— 1862 — 180,000,000, — 44,000

Adaugandu si cei-l-alti bolnavi ingrigiti pre a casa, precum diversele specie de maladie de felulu acesta, cari

au acéa-si orgine, dr. Jolly agiunge la unu numeru de 100,000 alienati pentru Francia, in 1862. S'a observatu, că din acestu numeru, barbati predomină, din cauza că la femei nebuni'a este strinsu legata de conformatiunea organelor loru seu de alte cause de cătu acelora ale tutunului. Acésta atat este de adeveratu, că din tote profesioniile, acea care dă mai mare contingent caselor de sanatate, este profesioniunea de marinari, fiindu că marinarii sunt cei cari abuzează mai multu de tutunu.

Tutunulu se propaga prin indemnu si imitatiune. Putien'a resvera ce au parintii de a fumă in facia copiilor, destepăta in acesti-a aplecarea naturala a ori carui copilu, de a imita pe parintele seu; i-se pare acestei fiinti inocene, că tigara i-dă aerulu unui omu matru. Multi ieu, pentru prim'a ora, tigara spre asa da, cum dice francisulu, une contenance, seu o infatasiare ore care si, plecandu de aci, devina selavii unui obieciu la ale carui consecintie nici că sau gandit. Suntemu dar' pentru tote medie cari aru impiedecă usulu tutunului, ori cari aru si aceste medie, că ci nu avem in vedere decat efectele lui asupr'a intregei societati. Spre a combate la inceputu intinderea tutunului, apoi, mai in urma, spre a profită de acestu obiceiu forte respondito, si stabilitu in diverse timpuri, pe langa alte restrictiuni, si monopolulu.

La 1621 s'a stabilitu in Francia primulu impositu asupr'a tutunului, elu era de cinci centime pentru unu chilogramu; in 1674 monopolulu fu data in intreprindere si produse in 1697, 250,000 livre vechi; in 1718, 4 milioane; in 1730, 8 milioane, in 1789, 37 milioane. La inceputu revolutiunei francese, monopolulu fu suprimat. De la 1801 pana la 1804, impositul asupr'a tutunului a datu pe anu 4,800,000 fr. La 1811, monopolulu fu restabilitu si produse tesaurului Franciei, de la 1814 pana la 1844, unu miliardu 625 milioane beneficiu curat u aproape 54 milioane pe anu; in 1840 cifra anuale fu de 75 milioane; éra de la 1844 pana la 1864, beneficiul a fostu de doue miliarde.

Progressiunea cu care se respondesce tutunulu, sia in Francia dupa cifrele de mai susu, sia la noi, este ingrozitoria. Nu s'aru pota ore formă o liga a nefumatorilor in contra fumatorilor? ce aru aduce, credem, mai multu folosu societăii, decat alte asociatiuni create cu scopul d'a profită de slabiciunea sa, dandu-i in abundanta acelu aliment veninatoriu.

C. F. Robescu.

„Revista scientifică.“

^{*)} Pre ceraibar marinarii nu au voia să fumeze.

tiere tiranisate, fure desamagiti d'in putienele ilu-
suni ce, pote, le aveau inca. Asis. Transilvan'a
deveni de nou victimă magiarilor cari, prin gu-
vernului loru d'in Pest'a, au māna libera in-
acēsta tiera desolata. Dnulu Perietia nu-
Buz e u si alese objectul celu mai tristu dar
totodata celu mai demn de unu patriotu rom-
nu, adeca a se face interpretale ițpetelor Trans-
silvaniei inainte-a intregei lumi dicem in a dinsu
intreg ei lumi, căci inainte de a apară
acēsta brosiurita in editiune separata, ea fu publi-
cata in un'a d'in cele mai respandite foie perio-
dice francese, cunoscuta sub numele: "Revue
con temporaine", unde ocupă primele pa-
gine. De sf Dnulu autoru ni tramise de tempuris
numerulu respectiv alu foiei "Revue con-
temporaine", numai asta di poturamu luă
notitia despre acēsta scriere importante, la carea
inse vomu reveni de alta data candu, nelipsindu-
ne spatiulu, o vomu face cunoscuta mai cu de-
amenuntulu cetitorilor nostri. Daca totu si cine-va
ar' avé si pana atunci una dorintia neinvinsa de
a celi acēsta opera pretiosa, o va poté procură de
la librarele D a n i e l o p u l u si G e o r g i u
I o a n i d u, in Bucuresci, unde este pusa pentru
vendiare. Pretiulu este unu leu nou.

Nr. 349
Presid.

De la comitele supremu alu Comi-
tatului de Clusiu.

Onorabilei Redactiuni a diuariului
"Federatiunea", in Pest'a.

Domnule Redactor!

In urm'a susipiunărilor cuprinse in una corespun-
dintia datata d'in Comitatulu Clusiu, subsemnata cu Z.
si aparuta in Nr. 36—368 alu "Federatiunea" contr'a
judeui singularu d'in Teaca, Georgiu Lazaru,
am ordinat investigatiune disciplinare contr'a numitului
jude, si fiind că m'am convinsu d'in procesulu verbale
relativ la acēsta investigatiune, că incriminatiunile apa-
rate in diuariu "Federatiunea" sunt nefundate, te invitu,
Domnale Redactoru, să binevoiesci a rectifică, intr'unul
d'in numerii prossimi ai diuariului Diale, partea articolului,
respective a corespondintiei, carea contiene aceste incrimi-
natiuni nefundate contr'a judeui singularu Georgiu
Lazaru.*)

Clusiu, 1. iuniu 1870.

Conte Colomanu Eszterházy m.p

VARIETATI.

* (Contribuiri pentru academie
romana de drepturi) să fecera in Clusiu, cu
ocasiunea serbarei dilei memorabile de 3/15 maiu, candu
de la intelligentia locale si d'in giuru se adună spre acestu
scopu sum'a de 55 fl. 15 cr., precum ceteru in "Gazeta
Trans." — Acēsta serbare este demna de diu'a carea
traiesce in animale toturor romanilor ciscarpatinii.

* (Contele Emman. Péchy), comisariulu
regescu alu Transilvaniei, va petrece ver'a la dominiele
sale in Ungaria. Dlu conte va fi ostenit, de sigur, de
escesiv'a intrebuintiare a plenipotentiei sale a supr'a
romanilor d'in Transilvan'a. Dlu conte si-a cascigatu me-
rite inaintea guvernului magiaru, prin raporturile sale
fideli si conscientiose a supr'a situatiunei d'in Transilvan'a;
prin dissolvarea comitetului de 24 insi alesu la
conferintia de la Miercurea; prin servitiele sale facute
guvervului magiaru la alegeri; prin suprimerea vocei
romanilor etc. etc. Dlu conte trebuie să se odihnesca.
Amara odihna! Să i fia de bine!

* (B a s e r e c a b u l g a r a) serba in 3/15 maiu,
la Odessa, milerariulu esistentiei sale. In baserca a uni-
versitatii se cantă cu acēsta ocasiune una missa solemna,
si arcepicopulu D mitry adresă credintosilor săi
una scurta allocutiune. Dupa missa, se tienura mai multe
discursuri politice in sal'a universitatii. Urmă apoi unu
banchetu, unde Imperatul Russiei fu salutat
prin numerose toaste. Serbatorea fu onorata cu tele-
grame de felicitatiuni d'in Moscovia, S. Petruburg, Bel-
gradu, Carlowitz, Panciov'a, Prag'a, Constantinopole si
Cattaro. — Precum se vede, slavii luera cu poteri unite;
ore noi ce facem? avemu noi ore destul zelu pentru
a ne apropiā de scopurile noastre maretie? Să avemu bine
grige, ca să nu ne intardiamu.

* (Procesulu de pressa) contra Dlu
Svetozaru Mileticiu se va pertratā in 28 a lun. cur.

* (D'in Brasovu se anuncia,) că be-

*) Dandu locu acestei rectificări, remane ca să scim, pre ce cale si cum a ordinat Dlu comite supremu investi-
gatiunea disciplinare. De altmintrea, Dlu corespondintele
nostru inca are detorinti a d'a se justifică. Red.

tranulu banchieru Sotiru Mantsu a repausatu in 7 a l. c.
Elu s'a nascutu in Thilipopoli, in Macedonia, la an. 1797;
si-parasit patri'a in anul 1816 si, dupa cinci ani, veni la
Brasovu, unde fundă un'a d'in cele mai stralucite firme
ale piatiei de acolo. Firm'a va trece acum pre deplin la
fectorii săi Teocharu si Constantinu, cari si pana acum
lucrara in compania cu parintele loru.

** (Programul) siedintiei publice a societă-
tei de lectura a alumnilor seminariali d'in Blasius, ce se
tienă joi, in 9 iuniu st. n. 1870, incepul la 8 1/2 ore
a. m.: 1. Invocarea Spiritului Sfantu. 2. Deschiderea, prin
D. prefectu de studie, Ged. Blasianu. 3. "Descepta-te ro-
mane!" cantatu de corulu seminariale. 4. Panegiricu a
supr'a istoricului N. Balcescu, de Sim. Popu, rostitu de
autorulu. 5. "Romania la a. 1854", poema de A. Mure-
sianu, declamata de At. Macelariu. 6. "Imnul Domnului",
poema de I. Grozescu, cantata de corulu seminariale. 7.
"Omulu si anticitatea sa", discursu de Sofr. Pascu, cettu
de autorulu. 8. Doina, d'in confinile Transilvaniei intre
Bucovina si Maramuresiu, finita in brâul moldovenescu,
compusa si ese utata pre flauta de Ioane Iug'a de Salisca.
9. "Genialu națiunii", poema de Ios. Vulcanu, decl. de
Georgiu Ceortea, 10. "Devis'a preutilor romani", discursu
de Nic. Popescu, cettu de autorulu. 11. "Apoi nu-su
civilisati?" satira de G. Tautu, decl. de Dem. Iancu. 12.
Inchiderea. 13. "Mersulu ostasilor romani d'in Basarabi'a",
cantatu de corulu seminariale.

** (Programul) siedintiei publice, ce se va tienă in 13 iuniu, a societătei de lectura a tenerimei studiose de la gimnasiulu d'in Blasius: 1. Pote-
rea scientiei, prosa de Andrei Ghidiu, declamata de
autorulu. 2. Ionu Voda celu Cumplitu, poesia de I. Vulca-
nu, declamata de Iosifu Gog'a. 3. Melodie bucurescene,
de Flechtenmacher, esecutata de mus. instr. 4. Stefanu
celu Mare, disertatiune de autorulu ei Onoriu P. Tilea.
5. Hor'a reorganarei, poesia de D. Bolintineanu, cantata
solo de Iosifu Olteanu. 6. Limb'a romana, prosa originala,
declamata de autorulu ei Teodoro Ceortea. 7. Limb'a ro-
mana, poesia de G. Sionu, cantata de chorulu voc. 8.
Unu visu de poetu, poesia de I. V. Aleșandri, declamata
de Aleșandru P. Siandru. 9. Morteia lui Optumu, diserta-
tiune de autorulu ei Simeonu Popescu. 10. Dialogu intre
doi studenti, de Pintea A. Ternaveanu, produs de auto-
riu si Nicolau Danilescu. 11. Longinu, poesia de I. Vul-
canu, declamata de Luc'a Rusu. 12. Ardelean'a, de Stefa-
nu Perianu, esecutata de mus. instr. Totu cu acēsta
ocasiune se arangieza unu balu in folosulu bibliotecii
societătei de lectura, in sal'a Otelului Națiunale. Ambele
programe ale celor doue siedintie publice, un'a
a societătii de lectura a alumnilor seminariali
d'in Blasius, in 9 iuniu, alt'a a societătii de lectura a te-
nerimei studiose de la gimnasiulu totu de acolo, in 13
iuniu, dovedescu că tenerimea romana de la aceste
institute este activa si că si-princepe chiamarea. Remane
ca publicul roman inca să springesca si să incurageze
aceste manifestatiuni de vietia.

Sciri electrici.

Bucuresci, 7. iuniu. La alegerea de de-
putatu in colegiul IV, care est alu tieranilor, a
invinsu partid'a guvernamentale contr'a Liberalilor.

Paris, 8. iun. "Mém. dipl" publica unu
telegramu d'in Rom'a, care dice, că episcopii fran-
cesi au protestat contra incheiarei desbaterei
generali a infalibilitătii (desbaterele s'au incheiatu,
cu tote că n'ai erau inscrisi să vorbesca in acēsta
cestiune 40 insi.) Pap'a i-a asigurat, că cei insi-
nuati voru poté vorbi la desbaterea speciale in
deplina libertate.

Carloviči, 8. iuniu. (Desbaterea pro-
iectului de organizatiune.) Suboticici inter-
peleza pre Stoicoviciu, că esistu inventarie pentru
tote bunurile basericesci-națiunale si că prelucratu-
s'a unu planu pentru administrarea interimale a
bunurilor monasteriali, si candu se va presintă
congresului? Stoicoviciu va respondere la
interpelatiune mai tardu, acuma propune: a nu se
alienă nimica d'in statulu bunurilor monasteriali,
ci a face responsabili pre administratori si a pro-
vocă auctoritatele, ca să nu conceda alienarea. Pro-
punerea va veni la ordinea dilei. Casapino-
viciu si Risticciu facu amendamentu la
art. 23, ca comitetul congresului să fie respon-
sabilu si să dureze pâna se va adună unu con-
gresu nou. — Amendamentul se primesce.
Puljo face amend. la art. 26, ca congre-
sul se-si determine loculu. Epp. Gruičiu dice,
că congresul se va tienă totu-de un'a in resi-
dint'a patriarcului. Gescicu voiesce ca Carlo-
viciu se fia loculu pentru tienerea congresului. Se
nasce una disputa lunga si, in fine, se primesce,
ca congresul să-si determine loculu convenirei
sale.

Florentia, 9. iun. Ministr. de externe,
Visconti Venosta, dechiară in siedint'a de ieri a
senatului, că politică Italiei facia cu conciliul
consiste in respectul libertătii basericesci; Italia
n'a tramisu representante la curtea romana ca
cele-lalte regime, parte d'in caus'a referintelor
cu Rom'a, parte fiindu de credint'a că svaturile
italie nu voru poté ajută multu. Ce se atinge de
ocupatiunea francesa, regimul italiano nu primi
inca d'in Francia nice unu felu de comunicatu
si de acea crede, că politică Franciei nu s'a
schimbă. Italia nu provoca comunicate none, de
ra-ce impregiurările i demanda a observă una
politica rezervată.

Bucuresci, 8. iun. In colegiul al
boierilor s'au alesu deputatu Demetriu Ghica
contra lui Ionu Brateanu.

Viena, 9. iun. Spesele rescolei dalmatine
se urca la trei milioane. Lonyay va revede
bugetulu de resbelu pentru a poté face eco-
nomia.

Proprietariu si editoriu ALEANDRU ROMANU
Redactoru respond. interim. IONU PORUTIU.

SENSATIUNE!

Patentă americană.

Cine nu dorește să aibă dinți frumosi și sănătoși?

Arestă înse nu se poate ajunge deosebit de
nudat, prin mijii si mihi de sericii sunt fabricate cu totul d'in canicula
si tiepusi in locu de sericii sunt de casnicu, cari intra chiaru si între cele mai
anguste deschisuri a le-dintilor si separeaza totu alipitulose stricaciose dintilor.
Canicula are putere electrică, care prin frecarea de dinti se pun in lucrare si este
modu prin trecere, dintii nu numai ca se curăță si se totodată se spune in lucrare si este
modu de molipsire. Periclea acestei conforma parerilor medicale, se se intrebuintă
de la pruncu inca d'in cele mai crude tenerețe pentru ca se fie feriti de doreri de
dinti. A făra de foloselos acēstea, perilele sunt de fapt si forte durabile, potindu-
se intrebuita catu unu sau inca de la unu anu. Pretiulu unei-a face numai 90 cr.

Pentru florinu unu aparatu cu aburi

spres desinfecțiunare aerului molipsit.

Calafare aceluui nou aparatu se implu cu profumul desmolispitorior si se
incalzise prima o lampă de spiritu, desvoltându se aburi, prin acela-chilia,
ie catu de spatiu, se curățase in cateva minute du acrul necuprinsu si stricacio-
sos. E de trebuita neaparata pentru spălate, scote, oficie, laboratorie, locuințe, si sa-
lone. Masin'a si de bronzu aurit, forte eleganta valo pofe servir si se unu felu de
bijuteria. Pretiulu 1 fl. 8. dinte batâl de profumul desmolispitoriu d'impreună cu spă-
litorul trebuciosu se vinde cu 50 cr. (Ajunge de cinci dieci de ori).

Spre aperarea personel

si securitate proprietă (aerul)

o de neaparata trebuita o armă boala, de aceste sunt recoltate dupa sistemul
lui LeFaucheur ameliorata si provadute cu incinatoare de securitate, avandu miscare
dupice si tiepusi ghintuita, cu 8 incarcări asigură cătă inarcandu-se obata, se pot
face intr-unu minu 6 decarcări (puscări) si siguri. E arăta ca este mai perfec-
tunatata.

1 revolveru de 7 milimetri 13 fl. 100 patrone (incarcări) 3 fl. 50 cr.

1 " 9 " 15 " 4 " -

1 " 12 " 17 " 4 " 50 "

Triumfulu Scientiei!

Cauza d'entre cei mai renomati chimici ai nostru au descoperit in fine
mediulogul, care in cursu de mai multe decenii indragostit fi cercutu de cele mai
capacitati pre terenul cosmeticei (rumenită). Preseravitele de respirație
(Atben-preserved) face a dispără indată reziduile greu mirosoasă, provinacea
din dorere de dinti seu mară boala, si face de prisorni ori ce apă de gura; conser-
vandu sănătoșe ginge, intereseaza totodată si dintii. Mai alese se pot recomanda
fumatul, pentru că mirosoasă celu greu al fumului în schimb indată
aroma placuta, si recoritora; si chiaru ca articul de toiletă inca e de mare folosu;
spelându gura numai o data, demnită, ca asta esențial, ramane totu dinu adora-
re (salutare) cea placuta. — Pretiulu 1: sticla d'impreuna cu instrucțiunile
face 90 cr.

Mantelu de ploaia

de materie impenetrabilă si nedistructibilă, fără de cunatură, fabricat anglezescu.
Se pot portă si pre tempu sezonii, fiindca pre doar sezonul celui mai elegant vestimentu.
Pretiulu dupa marime 10 fl. 50 cr., 11.50, 12.50, 13.50.

In monaci a austriaca acesti articli se asta de vendiare numai in depusorialu subsemnatului

A. FRIEDMANN in Vienna, Praterstrasse Nr. 26.

Inelle electro-galvanee

invenzione pre-aironimata si binefacutoria

Cele mai mari capacitatii medicinale au constatatu că galvanismulu are inrin-
sintia binefacutoria contra bolelor ce se numesc mai la vate. Dupa marturisirea
unui renomati medico d'in Paris, inellele de auru nou, prin cari se traseu unu
fir de fier electro-magneticu, au efectul de a vindocă si a padu de rosu, restu,
junghe, dorere nervilor, trezuratură, doreri de capu, etc. Pretiulu unui astfel
de inelle face 90 cr.

Mare binefacere!

pentru a se intesni nutreia copiloru mici, prin ajutoriulu sugatorielor ameliorata,
care face de prisorni nutricele (dofice). Copilasul poté primu nutrimentul standu
iacandu ori si chiaru in somn, in acela-si modu, precum si la cipea de la mama-
sa, adica fara adstrictiune. Adesea ori se intempla de pruncutii aplicati de nutrice
(dofice) sunt nosanctosi si slabuti, cîndu manele sunt nevoie a schimbă nutricele
pana candu copilasul poté capătata nutrimentul ce i convine; insi intrebuitandu-
se aceste sugariori patenteze reușe se potă instăru si copilasul astfel nutrit se
instăroșidă in scurtu tempu si se întăresc. Singurul maneu se aprește
valoarea acestor inventiuni. Pretiulu 1 bucată 60 cr., era de calitate mai buna 90 cr.

Cea mai nouă inventiune chirurgicală!

Cistere angloasei cu aspirator (pumpa de aeru) a se intrebuita pentru
copii si adulți. Chiaru si bolnavii neputințosi pot face insi-si experimentul sa
fie a adstrictiunea; capacitatea acestor cistere se potă regula dupa trebuita.
Instrumentele aceste n'ar trebui se lipsește din nici o casa. Pretiulu unui-a 3 fl.

Unu stilu (condeiu) interesantul!

Imperatul Napoleon III. scriindu istoria lui Iuliu Césare, dedit ordine
a-i se face prin unu d'in cei mai incisivi mecanici, unu condeiu dupa planul
sui, ca să fie scutita de prea molești incingeri si ca pretele să scriasca et
nu alba trebuita de sitele respective